

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło

w sprawie z powództwa M. J. Z.-K.
przeciwko Zespołowi Szkół [...] w W.
o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 18 grudnia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 28 listopada 2013 r., sygn. akt XXI Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy w W. wyrokiem z dnia 28 listopada 2013 r. oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 25 marca 2013 r., mocą którego przywrócono powódkę M. J. Z.-K. do pracy w Zespole Szkół [...] w W. na poprzednie warunki pracy i płacy oraz zasądzone od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3794 zł brutto tytułem wynagrodzenia za pracę.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną przez pozwanego. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego: 1/ art. 23 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 191; dalej: Karta Nauczyciela) w związku z art. 27 ust. 3 Karty Nauczyciela w związku z art. 6a Karty Nauczyciela w związku z § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 listopada 2000 r. w sprawie kryteriów i trybu

dokonywania oceny pracy nauczyciela, trybu postępowania odwoławczego oraz składu i sposobu powoływania zespołu oceniającego (Dz.U. Nr 98, poz. 1066 ze zm.; dalej: Rozporządzenie MEN z 2000 r.) oraz 2/ art. 45 § 2 k.p. Ponadto skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 378 § 1 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 245 k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, sformułowanych następująco: 1/ Czy dokonując kontroli negatywnej oceny pracy nauczyciela stanowiącej podstawę do rozwiązania stosunku pracy Sąd przeprowadza badanie wyłącznie co do zasadności i rzetelności przedstawionych przez dyrektora zarzutów czy też w odniesieniu do wszystkich kryteriów wskazanych w Rozporządzeniu MEN z 2000 r. oraz czy brak odniesienia się w negatywnej ocenie pracy nauczyciela do wszystkich kryteriów wskazanych ww. rozporządzeniu stanowi podstawę do uznania, iż ocena nie została przedstawiona w sposób prawidłowy i rzetelny?; 2/ Czy niewłaściwe i niegodne zawodu nauczyciela zachowanie pracownika przejawiające się poniżaniem uczniów, traktowaniem ich w sposób lekceważący, wulgarnym i niekulturalnym odnoszeniem się do nich w miejscu pracy stanowi podstawę do uznania, iż przywrócenie do pracy nauczyciela jest niecelowe?

W uzasadnieniu wniosku zauważono, że w zakresie dokonywanych przez Sąd powszechny kontroli negatywnych ocen pracy nauczycieli zachodzi istotne zagadnienie prawne dotyczące konieczności rozstrzygnięcia, czy Sąd rozstrzyga tylko prawdziwość i rzetelność zarzutów wskazanych w ocenie nauczyciela, czy w kontekście wszystkich kryteriów określonych w art. 6 Karcie Nauczyciela oraz w Rozporządzeniu MEN z 2000 r. Ponadto ważnym zagadnieniem jest również rozstrzygnięcie, czy zaniechanie przeprowadzenia oceny pracy nauczyciela z uwzględnieniem wszystkich kryteriów, mimo podniesienia negatywnych kwestii w ocenie uzasadniających już dokonanie negatywnej oceny pracy nauczyciela, prowadzi do uznania, iż ocena pracy nie została dokonana w sposób prawidłowy i rzetelny. Powyższe zagadnienia mają istotne znaczenie dla praktyki.

Przeprowadzenie oceny pracy nauczyciela, której rezultat jest negatywny i prowadzi do rozwiązania stosunku pracy, jest czynnością skomplikowaną i nastroczającą wiele problemów. Skutki tej czynności są także dość dotkliwe dla ocenianego nauczyciela, dlatego też ocena pracy nauczyciela musi być przeprowadzona w sposób zgodny z przepisami prawa. Wydanie rozstrzygnięcia przez Sąd w tej materii i wyjaśnienie zasad dokonywania tejże kontroli umożliwi w przyszłości uniknięcie wielu sporów interpretacyjnych. Orzecznictwo i doktryna nie wypowiada się praktycznie wcale na temat tego, czy ocena pracy nauczyciela musi być dokonana wg wszystkich kryteriów określonych przepisami prawa i czy ocena pracy nauczyciela - wskazująca na negatywne aspekty działania nauczyciela w kontekście analizy jedynie części kryteriów - jest wystarczająca, czy też musi być przeprowadzona z uwzględnieniem wszystkich kryteriów mniej ważnych dla wydania oceny pracy nauczyciela.

Odnosnie drugiego ze wskazanych istotnych zagadnień prawnych skarżący podkreślił, że kwestia braku celowości powrotu do pracy nauczyciela nie jest typowym zagadnieniem prawnym, bowiem środowisko pracy nauczyciela jest nietypowe. W doktrynie oraz orzecznictwie nie ma poglądów prawnych na temat tego, czy niecelowość powrotu do pracy nauczyciela powinna być badana pod kątem zachowania nauczyciela względem uczniów. Nie ulega wątpliwości, iż środowiskiem pracy nauczyciela jest szkoła, jednakże wykonywanie zawodu nauczyciela związane jest w sposób ścisły z bezpośrednimi relacjami nauczyciela z uczniami. Zatem, czy niewłaściwe i niegodne zawodu nauczyciela zachowanie przejawiające się w lekceważeniu uczniów, używaniu wobec nich wulgaryzmów, może skutkować uznaniem przez Sąd *meriti*, że powrót do pracy nauczyciela jest niecelowy w związku z takim zachowaniem?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje

postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania tej przesłanki przedsądu, jaką jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Sformułowanie zagadnienia powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego. Nie każde więc orzeczenie, nawet błędnie wydane, zasługuje na kontrolę w postępowaniu kasacyjnym (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 18 marca 2004 r., I PK 620/03, LEX nr 513011, z dnia 8 lipca 2004 r., II PK 71/04, LEX nr 375715 i z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Nie spełnia określonego w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

wymagania sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451 i z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że przedmiotowa skarga kasacyjna w zakresie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania nie spełnia wymagań stawianych temu nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia

Wypada podkreślić, iż jedynie pierwsze z przedstawionych przez autora skargi kasacyjnej zagadnień prawnych połączone jest z przepisem prawnym. Drugie ogranicza się bowiem do postawienia samych pytań nawiązujących do szczegółów stanu faktycznego sprawy, zmierzających do rozstrzygnięcia tego konkretnie sporu w sposób korzystny dla skarżącego. Co zaś się tyczy pierwszego ze wskazanych zagadnień prawnych, to również ono pozbawione jest przymiotu istotności w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Podnoszony przez skarżącego problem zakresu kontroli, jakiej podlega podstawa rozwiązania stosunku pracy nauczyciela, był już wszak przedmiotem analizy judykatury. W wyroku z dnia 14 stycznia 2013 r. (I PK 160/12, LEX nr 1352917) Sąd Najwyższy zaakcentował znaczenie merytorycznej sądowej kontroli oceny pracy nauczyciela, przyjmując, że sąd pracy rozpatrujący powództwo o przywrócenie do pracy zwolnionego nauczyciela kontroluje prawidłowość i rzetelność jego negatywnej oceny, stanowiącej przesłankę rozwiązania stosunku pracy na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 6a Karty Nauczyciela. To do sądu należy ostateczne rozstrzygnięcie, czy wypowiedzenie było zgodne z prawem i uzasadnione.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia powołanej w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.